

LIBRIS

© Editura EIKON

Editura Eikon este acreditată de

Consiliul Național al Cercetării Științifice (CNCS)

București, Calea Giulești 333, sector 6
cod poștal 031310, România

Difuzare / distribuție carte: 021 348 14 74
0733 131 145, 0728 084 802
difuzare@edituraeikon.ro

Redacția: 021 348 14 74
0728 084 802, 0733 131 145
contact@edituraeikon.ro
www.librariaeikon.ro

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

LAZĂR, MIREL

Cel care voia să vorbească / Mirel Lazăr. - București :

Eikon, 2026

ISBN 978-606-49-1581-8

821.135.1

Redactor: Isabela Brănescu

Design: Ada Atănăsoaei

Editor: Valentin Ajder

Mirel Lazăr

Cel
.care
voia
să
vorbească

E I K O N

București, 2026

În anii 70–80 ai veacului trecut, pentru tinerii din provincia mică, lipsită de viață și de publicații cultural-literare, care găsiseră în scris o cale de exprimare, șansa publicării în puținele reviste și edituri de atunci ținea de capriciile Fortunei. Dacă în reviste mai scăpa câte ceva din afara cenaclurilor prestigioase active în marile centre, debutul cu volum individual presupunea trecera prin ecluza concursului de debut al unei edituri — premiile căpătau o plachetă individuală, mențiunile publicarea într-un volum colectiv, *caietul debutanților* — după care puteai propune propriul proiect.

Crescut în Moreni-ul petrolist de pe malurile Cricovului, luminat apoi în întâlnirile Cenaclului *Pavel Dan* din Timișoara — care mi-a și fost prima școală literară adevărată și serioasă — și poposit/repartizat în Târgoviștea cenușie ce păstra doar amintirea unui trecut îndepărtat, m-am aruncat și eu, la îndemnul unui prieten, membru apreciat al *Cenaclului de Luni*, în ecluza concursului de debut 1982 al Editurii Albatros. N-a fost plachetă, dar nu m-am înecat și am ieșit în *Caietul Debutanților* tipărit ... în 1984!

Era primul pas, așa că anul următor am mers cu propriul volum la [...], am predat manuscrisul redactorului (nu voi da nume aici, niciun nume) și, după vreo lună (nu pot să jur) ne-am revăzut. Se face, a spus, dar trebuie scoase câteva texte și lucrat pe altele căci „*le loup garou* e cu ochii pe noi”. Ei bine, de ce să renunț la unele texte, de ce să „periez” altele? Ce mai rămâne? Dacă la vremea aceea aș fi fost înțelept (cum nu cred să fiu nici acum!) aș fi putut accepta că „libertatea este

necesitatea înțeleasă” și așa fi avut, poate, cartea. Am luat manuscrisul și asta a fost.

Toți colegii cu care am trăit seri febrile de cenaclu la Târgoviște, la Găești ori Pucioasa au publicat în volum abia după 1990, unii bine primiți de critică. Se ridicaseră barierele, apăreau reviste și edituri peste tot, iar *le loup garou* intrase-n pământ ori își dăduse obștescul sfârșit. Era timpul, dar ... mie mi s-a întâmplat altceva. Nu am înțeles, nu înțeleg și, probabil, nu voi înțelege de ce în efervescenta și vârtejul de după revoluție când libertatea visată rupsesse lanțurile, lăsând ingineria pentru redacția cotidianului județean care se făcuse „liber”, eu nu am mai putut scrie „pentru mine”, cum îmi place să spun. Multă vreme!

„Totuși ...”, a încercat un prieten cu care împărțăsisem seri de cenaclu târgoviștean (care se nu se mai reunea!). „Măi (fără nume, am spus), eu nu am mai scris de câțiva ani. Sunt scriitor? Ce să public, de acum 10 ani? Pentru ce?” El continua să scrie, chiar bine, poate cel mai bun dintre noi.

Așa că „opera”, pe foi dactilo sau copii indigo — suportul din epocă — prinsă în plicuri și dosare a poposit într-un compartiment de jos al bibliotecii. În 2008, la îndemnul unui cunoscut și apreciat critic și eseist dâmbovițean, cu care ne știam din vremea cenaclului, am cedat ispitei. Am ales, din mai multe grupaje scrise până în 1990, pentru o carte apărută la Editura VINEA cu care tot domnia sa m-a pus în legătură. Va fi o provocare, spunea, te va face să scrii din nou. Minunea nu s-a întâmplat, iar cartea n-a ajuns la nicio publicație de resort sau persoană care te poate scoate (sau nu!) din ceața anonimatului — doar prieteni, colegi, cunoscuți și câteva biblioteci, iar aproape jumătate de tiraj la tomberon, căci zburau filele din cărți, de bine ce fuseseră legate!

La fel de inexplicabil ca și instituirea sa, „embargo-ul” s-a ridicat într-o zi de iarnă 2020: fumam și în minte au început să umble cuvinte, să se așeze într-un fel cunoscut

și resuscitat (nici asta nu pot spune cum și de ce); am stins țigara la jumătate și am mers la calculator ...

Înviere! Una în care pot crede și eu. S-au adunat, apoi, până la cât să fie de o carte publicată în 2023 de Editura NEUMA din Cluj; o alta e prin tipografie acum. S-a întors bucuria, s-a întors nevoia.

În această primăvară am deschis compartimentul de jos al bibliotecii. La unele texte rămase doar în copii indigo (încă ceva la care n-am explicații) abia se disting cuvintele. Poate va trebui să schimb ochelarii, dar le-am biruit — *remix* cum spun muzicienii. Ceea ce urmează ar fi fost o carte pe care o numisem atunci *Omul angajat* — mai bine de jumătate din texte aflându-se și în proiectul propus acum 40 de ani.

Scriu iar, pot s-o fac! Țasta e lucrul important și de preț stimată cititor care ai ajuns cu privirile până aici, această bucurie ... dureroasă — nu știu cum altfel să o descriu.

Autorul

Târgoviște,
7 octombrie 2024

băteam poezia cu barosul
săreau aşchii subţiri şi tăioase
în colivia canarului
şi el cânta din ce în ce
mai frumos.
inconştientul ăla de canar
cu ochii albiţi
de praful ce se ridica
pe când se finisa poezia pe stradă,
pricepea că e singura
bucată de catifea
din atelierul meu de făcut poezii
din bardă, din baros, din orice,
numai filigran să nu fie
numai bijuterie —
un atelier de debitare.

e deja acolo strigând
agățată într-o mână
de cârligul lucios al macaralei gigant.
chiar ea, fără niciun dubiu:
realitatea.
se va năpusti vuind peste oraș
ca o viitură dintr-un
baraj năruit.
la șapte sau la opt
cum a fost stabilit.
va coti apoi după colț
pe neașteptate
ca nebuna iar eu mă voi lipi
cu zidul la spate
ca să nu fiu turtit
și voi înjura printre dinți obidit.

pășesc fără să știu
peste poezie,
mi se spune.
fără să simt fără să bănui
peste poezia risipită și ret
pe caldarâmul orașului
și balcoanele ... cui?
doar câteva fire strivite pe tălpi
se încurcă cu mine și
încep să se țeasă
nici nu ne deosebim într-un târziu
în această erezie
abia bănuită și neînțeleasă.

treptat îmi revin înspre seară,
aș bea un vin
aș trage-o țigară.
ah, dar nu se mai poate
s-a dat cu zar măsluit și
numerele mele amestecate
nu-s câștigătoare, am rămas cu
erezia asta
care trebuie arsă căci
e molipsitoare.

cu fiecare zi care
trece huruind
peste tranșeea îngustă
constat că habar n-am
să trăiesc.
îmi vâjâie femeile pe la urechi
și explodează
în spatele frontului
adversarul șarjând la baionetă îmi
lasă mereu aceleași
variante de contraatac
o mierlă îneacă în bazinul de înot
îmbibat cu alcool
un popă de treflă
cu patrafir mâncat de molii
sala de dans
cu stroboscoapele rulând
insuportabil ...

duminica e altceva!
îmi pot închipui că
voi strânge cinstit
banii pentru
mașina de scris,
că voi reuși să dărâm
catedrala de sticlă
cu turle opace și
vitrării păzite de îngeri
alcoolizați

ca să pun în loc
cuțitul lung de oțel
cu două tășuri.